

بررسی اثر تنش‌های رطوبتی بر جمعیت و خسارت تریپس (*Thrips tabaci* Thys: Thripidae) روی پیاز

بیژن حاتمی^۱، جهانگیر خواجه علی^۱ و مصطفی مبلی^۲

۱- گروه گیاه پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

۲- گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه صنعتی اصفهان

چکیده: به منظور بررسی اثر تنش رطوبتی بر جمعیت و خسارت تریپس روی پیاز، یک آزمایش فاکتوریل ۲×۴ با چهار رژیم آبیاری ۴۰، ۵۰، ۶۰ و ۷۰ میلی متر تبخیر از تشتک تبخیر در دو حالت سمپاشی و عدم

سمپاشی در طرح بلوک کامل تصادفی با ۴ تکرار به اجراء در آمد. جمعیت تریپس پیاز در طی ۱۲ هفته رشد پیاز مورد بررسی قرار گرفت. خسارت تریپس با استفاده از تفاوت وزن تر و خشک پیاز در شرایط سمپاشی و عدم سمپاشی محاسبه گردید. تنش رطوبتی باعث افزایش جمعیت تریپس روی پیاز گردید. افزایش جمعیت تریپس، کاهش وزن تر و خشک پیاز را به همراه داشت. همچنین افزایش جمعیت تریپس، ارتفاع بوته را کاهش داد ولی بر تعداد برگ تاثیر نداشت. بخصوص در شرایط بدون تنش، ارتفاع بوته در حالت بدون سمپاشی نسبت به شرایط سمپاشی بیشتر بود. بررسی میزان خسارت تریپس با استفاده از تفاوت وزن تر و خشک پیاز در شرایط بدون سمپاشی و سمپاشی نشان داد که با افزایش تنش، تفاوت وزن در دو حالت کاهش می یابد. با توجه به نتایج بدست آمده به نظر می رسد که ترکیب تنش آبی و جمعیت حشرات می تواند در میزان خسارت ایجاد شده روی پیاز موثر باشد و ممکن است با افزایش تنش آبیاری، علاوه بر خسارت ناشی از تنش، افزایش جمعیت آفت نیز منجر به تشدید خسارت گردد. به طور کلی احتمالاً اثر تنش رطوبتی بر جمعیت آفات به زمان یا مرحله رشدی گیاه نیز بستگی دارد به طوری که تنش آبی در برخی مراحل خاص رشد گیاه منجر به افزایش جمعیت آفت می گردد.